Europaspeech Svbrand Buma vrijdag 7 juni 2013

Ik dank Herman van Rompuy voor zijn mooie woorden.
Deze conferentie heet niet voor niets de Kracht van Europa, en vandaag hebben wij onze grootste Christendemocratische kracht in Europa in huis!

Veel dank ook aan Wim, en aan Corien, en aan de hele EVP-fractie voor de organisatie van deze conferentie.

♦♦♦

Een week geleden hadden wij in Den Bosch ons CDA congres.
Ik heb daar gesproken over voor ons zeven dragende principes; opdrachten om ons land te vernieuwen en uit de crisis te leiden.

Het gaat om de samenleving, niet de overheid.
Om een land waar iedereen een taak heeft.
Waar we een eerlijke economie tot stand brengen.
Waar we nee zeggen tegen profiteurs.
Waar de familie ons fundament is.
Een zelfbewust Nederland verbonden aan Europa.
En waar wij keuzes maken voor de toekomst van onze kinderen.

Het zesde principe noemt Europa expliciet.
Maar wat mij betreft zijn de principes die dragend zijn voor Nederland ook dragend voor Europa
Die werd gevolgd door de Europese staatsschuldencrisis rond 2010. Maar niet alleen economisch, ook sociaal en politiek zitten we in een diep dal. Niet alleen in Nederland maar in heel Europa raken burgers het vertrouwen kwijt in politici, bestuurders, bankiers

Europa staat voor fundamentele keuzes. We hebben gezien het individualistische marktdenken dat onze wereldeconomie in 2008 op de rand van de afgrond heeft gebracht,

maar we hebben ook gezien dat de socialistische reflex om problemen op te lossen met meer overheidsuitgaven tot extreme schulden heeft geleid.
En zo wordt vertrouwen in de samenleving en afgebroken.
En zo zijn we ook het vertrouwen kwijtgeraakt in de politiek.

Ik was twee weken geleden in Düsseldorf te gast bij Duitse ondernemers, verbonden aan onze zusterpartij de CDU. Thema: Europa. En ik dacht: daar leven de ondernemers die meer dan waar ook profiteren van Europa, in het enige land dat nog draait. Ik dacht daar een positieve blik op Europa aan te treffen.

Niets was minder waar. Ik trof een volle zaal, en die hadden het helemaal gehad met Europa. Kritiek op de euro, tegen de Europese stroperigheid, zorgen over de Zuid Europese schulden. De huidige economische crisis zet de Europese verhoudingen onder druk.

In het noorden van Europa is men boos op het zuiden omdat men het gevoel heeft miljarden verdwijnen in een put zonder bodem.
Het zuiden is boos op het noorden omdat het de problemen met extreme bezuinigingseisen naar het gevoelen daar alleen maar erger maakt, het oosten is boos op het westen omdat het met z'n voortdurende blokkades het oosten tot tweederangs lidstaten dreigt te maken, en het westen is boos op het oosten omdat het met goedkope arbeidskrachten de arbeidsmarkt overspoelt.

We zien één grote overeenkomst: overal zijn mensen boos, en overal verliezen ze vertrouwen in ons gezamenlijke Europese project.
De euro als symbool van hoop, vrede en voorspoed is voor Europese burgers zeker in de zuidelijke lidstaten - een symbool van crisis, werkloosheid en bezuinigingen geworden.

Als Nederlanders de vraag wordt voorgelegd hoe het gaat in de EU, dan antwoordt 44 procent dat het de verkeerde kant opgaat.
Tegelijk vindt slechts 34 procent dat het wel de goede kant opgaat.

Is er nog wel zoiets als één Europa?

In Engeland komt de Brexit dichterbij. Wat mij betreft is de Engelse route is geen optie voor Nederland. Wij zijn nauw verbonden aan Europa. En ook in Groot Brittannië raken ondernemers, nu de Brexit serieus aan de horizon gloort in paniek. Zij vrezen miljarden schade.

En zo lopen we meer en meer het risico dat Europa verwordt van gezamenlijk Europees project van onder uit de samenleving, tot een project van een paar alleen voorop lopende gelovigen, die Europa van bovenafwillen opleggen.

De politiek in Nederland heeft heel lang de kritiek op de besluiten uit Europa afgedaan als anti Europese stemmingmakerij. Je hebt twee smaken: je bent voor Europa of je bent tegen. En nog steeds meten we standpunten over Europa af aan de meetlat van Eurofilie tot Euroscepsis. Maar dit vergiftigt het debat.

Want je kunt net zo min voor of tegen Europa zijn als je voor of tegen Nederland kunt zijn. Laat ik het omdraaien: Kritiek op de Haagse regering wordt nooit uitgelegd als anti-Nederlands, waarom is kritiek op Brussel dan anti-Europees.

Zolang de politiek zich in dit frame laat gijzelen, is een open discussie over de toekomst van de Unie gedoemd te mislukken. Laat ik een voorbeeld noemen.
Op dit moment voeren we de discussie over de Fyra. Grote kritiek op het project. En terecht. Ik vraag me wel eens af: wat zou er zijn gebeurd als het een Europees project was geweest. Hadden we dan ook zo oprecht kritisch kunnen zijn, of was dan gezegd: nou, wees maar niet te hard, straks voed je de kritiek op Europa.

Het is deze kramp die de Europese burger feilloos door heeft. En dat terwijl die burger heel veel ziet, wat zijn vertrouwen ondermijnt.
Ik hoor de voorbeelden iedere dag:

In 2013 moet er 340 miljoen (oplopend naar 500 miljoen) euro extra van ons naar Brussel om de begroting rond krijgen. Voor ons en voor Europa, zijn wij politici dan geneigd te zeggen.

Maar het betekent voor Nederlanders evenzovele extra bezuinigingen, die omgerekend duizenden banen gaan kosten. Het zijn Europese burgers die in Nederland hun baan kwijt raken.

Nederlandse ambtenaren zitten jaar in jaar uit op de nullijn. Met een pennenstreek wordt dat besloten, en Nederlanders accepteren het. Maar in Brussel kan dat niet, daar blijven de salarissen op een ongekend hoog niveau.

In Nederland worden overal gemeentehuizen gesloten, overheidsdiensten samengevoegd. Maar in Europa pendelt het parlement al decennialang tussen twee peperdure vergaderlocaties.

En dan heb ik het nog niet over de grote sociale kwestie die veel Nederlanders bezig houdt: Zij verliezen hun baan. Oost Europeanen nemen het werk, voor minder geld, over.

En was het vroeger dan allemaal beter? Nee.
Ik herinner mij nog de zomerse fileberichten van grenspost Berg autoweg, of bij Hazeldonk. Dat onze vrachtwagens aan de grens stonden te wachten in alle Europese landen.

De frustratie als je zowel bij de aankoop voor als bij de verkoop na de vakantie 10 % van je goede geld verloor aan kosten en wisselkoersverlies.

In de jaren tachtig reisde ik eens met de trein vanuit Friesland met de trein naar Hannover. Ik was letterlijk de enige passagier die na het laatste Nederlandse station bleef zitten. Twee Duitse douaniers kwamen in mijn coupe en vroege mij de koffer open te doen. Ik moest vertellen wat ik met de kazen ging doen, die ik voor mijn familie had meegenomen.

Kom er vandaag de dag maar eens om: en sterker: stel je voor dat we dit nog hadden! Nee, we zijn bewust met een project gestapt voor een betere toekomst. Maar welke toekomst visie hoort daar nog bij?

Europa is ooit een doel op zich geweest, omdat het nooit meer oorlog symboliseerde. Maar we mogen vaststellen dat dat doel bereikt is. Dus voldoet het niet meer als droom voor de toekomst. Europa is geen doel meer, het is een middel. Een middel om de samenleving in al die Europese landen welvarender te maken.

Herman van Rompuy zei het onlangs in de Ridderzaal:
We zijn niet op weg naar de Verenigde Staten van Europa De opdracht is een goed werkende economische en monetaire unie, ten nutte van ons aller economische voorspoed. Minder hoogdravend, beter bereikbaar. En, het mag ook wel gezegd worden: in het Nederlandse belang.

Nederland is als zelfbewust land verbonden met Europa. Nederland is een mooi en traditierijk land.
We zijn groot geworden als handelsland en het is in ons belang om dat te blijven. Wij zijn het vijfde exporterende land in de wereld, nog voor Italië, nog voor Frankrijk en zelfs voor het Verenigd Koninkrijk.

Dat is een uitzonderlijke prestatie, die mede dankzij de Europese samenwerking kon worden gerealiseerd.

Nederland en het CDA stonden aan de wieg van Europa. Wij hebben als Christendemocraten gebouwd aan de Europese Unie zoals we die nu kennen. Uit volle overtuiging, in het besef dat internationale samenwerking de basis was en is van onze economische kracht

Als Nederland wil onderhandelen met China, India, Amerika en onze handelsbelangen, agrarische belangen wil veiligstellen dan is het van groot belang dat we dat als Europees blok doen.

De Chinese president zal toch echt minder onder de indruk zijn van een premier Rutte die zich verzet tegen het dumpen van goedkope Chinese gekopieerde spullen dan van Barosso of Van Rompuy die namens 27 landen komt zeggen dat we niet kapot geconcurreerd willen worden. Dat Nederlands belang versterken we via Europa.

De vraag ja of nee tegen Europa is eigenlijk een achterhaalde vraag. De vraag moet zijn: welk Europa. En dan zie je, dat het er toe doet vanuit welke politieke filosofie Europa wordt opgebouwd.

Niet de kant op van de socialisten van Martin Schuiz, die denken dat een nog grotere overheid, en een nog groter Brussel, alles kan oplossen. Die liever geld uitgeven en belastingen verhogen voor de korte termijn, dan zuinig zijn en hervormen voor de lange termijn.

Europa moet geen socialistische heilstaat worden die eigen initiatief verdringt. En die de samenleving wegdrukt. Europa is steeds minder vertrouwd, juist toen zij steeds meer ging doen.
Ik wil ook geen liberaal Europa dat volledige vrijheid geeft aan de economisch sterkste en geen rekening houdt met diegenen die niet mee kunnen komen. Of zoals onze eigen Mark Rutte, die in Nederland euroscepsis predikt, maar vervolgens met twee duimen in de lucht toch maar weer achter de besluitvorming aanhobbelt.

Ik sta met de Europese volkspartij voor een Europa dat de samenleving centraal stelt. Dat doet wat het moet doen, maar ook aan de samenleving in de lidstaten laat wat daar kan gebeuren.
En dat beseft dat Europa behalve een in wetten en regels te vangen economie, ook een waardengemeenschap vertegenwoordigt.

Het maakt uit wélk Europa je bouwt. Dat moeten we veel scherper durven zeggen. En als we die stappen zetten, kan dat Europa voor de burgers wel degelijk dichterbij komen.

In een samenwerking met 28 landen, steeds twee stappen vooruit, en een stap achteruit. Stap voor stap maar wel in de goede richting.

En wellicht hebben we, in dat Christen Democratische Europa dan nog wel betere papieren dan de Verenigd Staten om de crisis te lijf te gaan. Kijk maar naar Amerika. Eén land, een munt, maar twee politieke partijen. Ideaal om zaken te doen en door te pakken.

Maar in werkelijkheid is het land politiek verlamd En hobbelt het van fiscal cliff naar fiscal cliff.

Nee, doe mij maar Europa. Ik zie onze delegatie in Brussel daar iedere dag aan werken. Voor beter toezicht op de Europese banken.
Voor strenge corruptiebestrijding en democratisering in nieuwe lidstaten. Tegen overmatige regels, zoals APK op motoren of tractoren. Tegen geldverspilling door tolken in te huren die niet worden gebruikt. Voor subsidiariteit, door nationaal te doen, wat nationaal kan. Ik heb eerder in samenwerking met onze delegatie voorbeelden genoemd van regelgeving die terug kan naar de lidstaten.
Als een van de grondleggers moet en kan Nederland weer het voortouw nemen voor een offensieve strategie in Europa.
En met de andere partijen in de EVP strijden voor een Europa waarin de Europese samenleving centraal staat niet de Brusselse overheid

Een zelfbewust Europa dat weet wat het doet maar ook wat het niet moet doen. Een sterk Europa met een duidelijke richting om uit de crisis te komen. Maar ook met duidelijke grenzen waar het de ruimte geeft aan kleinere gemeenschappen.

Laten we samen bouwen aan die strategie, en aan dat Europa.
Steen voor steen, dag na dag. Dat is mijn opdracht, en dat is ook onze opdracht, voor u, voor het CDA, en voor ons land en voor Europa.
* * *

Zaterdag begon ik met te zeggen dat Nederland in een crisis verkeert. We kunnen er niet omheen. Een zelfde opening had ik ook over Europa kunnen houden.
In een economische crisis die in 2007 begon met de kredietcrisis.